

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

AVALUACIÓ DELS ESTUDIS DE PSICOLOGIA I CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ (UOC)

25 i 26 de juny de 2007

© Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya
Via Laietana, 28, 5a planta, 08003 Barcelona

L'autoria d'aquest informe és de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya i ha estat elaborat per Esther Huertas Hidalgo i Josep Grifoll Saurí. Aquest informe es basa en l'Informe del Comitè d'Avaluació Extern format per Josep M. Peiró Silla, Mario de Miguel Díaz, Núria Oliva Barceló i Esther Huertas Hidalgo.

Dipòsit legal: B-38.485-2008

SUMARI

0. Introducció	4
1. Posició estratègica de la titulació	5
1.1. Posició estratègica interna	5
1.2. Posició estratègica externa	6
1.3. Propostes de millora	6
2. Programa de formació	7
2.1. Definició del perfil de formació	7
2.2. Adequació del programa d'estudis	7
2.3. Propostes de millora	8
3. Disseny d'instrucció	9
3.1. Adequació de les activitats	9
3.2. Organització de l'ensenyament	9
3.3. Metodologia docent	10
3.4. Sistema d'orientació, tutoria i consultoria	11
3.5. Estructura tècnica dedicada a la instrucció	11
3.6. Sistemes de comunicació interpersonal	12
3.7. Propostes de millora	12
4. Avaluació dels aprenentatges	14
4.1. Sistema d'avaluació	14
4.2. Propostes de millora	15
5. Resultats	16
5.1. Dimensió acadèmica: resultats	16
5.2. Dimensió professional: resultats	17
5.3. Dimensió personal: resultats	17
5.4. Propostes de millora	17
Annex. Composició dels comitès	19

0. INTRODUCCIÓ

L'avaluació dels ensenyaments de Psicologia i Psicopedagogia de la UOC, realitzada entre els anys 2006 i 2007, s'emmarca en el Programa virtual d'AQU Catalunya. Aquesta avaluació s'ha dut a terme en els terminis i amb els propòsits establerts en el contracte programa 2006-2009 entre la Generalitat de Catalunya i la UOC per garantir la qualitat dels programes de formació de la Universitat.

L'avaluació interna es va dur a terme durant el primer semestre de l'any 2007, i l'externa, durant els mesos de juny i juliol de 2007. És important indicar que es tracta de la primera vegada que s'aplica una metodologia d'avaluació específica dirigida als ensenyaments de formació virtual. Aquesta metodologia s'ha caracteritzat pel fet de presentar una avaluació en dos àmbits: un d'abast institucional i un d'específic de cada titulació.

L'avaluació institucional aplicada al conjunt de la UOC ha analitzat els aspectes que són comuns a totes les titulacions (missió, visió, polítiques de recursos humans, etc.). Aquesta avaluació ha permès disposar d'una descripció detallada dels elements institucionals que incideixen en la qualitat dels ensenyaments individualitzats.

Des del punt de vista operatiu, es realitza una valoració positiva del procés d'avaluació i se'n deriven diferents aspectes que s'haurien de tenir presents en avaluacions futures:

- La inclusió d'indicadors que permetin situar la UOC en el seu context, tal com es va assenyalar en l'avaluació institucional.
- El caràcter pilot de l'avaluació crea confusió a l'hora de redactar l'autoinforme, encara que es consideri una part del procés d'aprenentatge de la metodologia de l'avaluació.

1. POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

1.1. POSICIÓ ESTRATÈGICA INTERNA

La informació i el resultat de les audiències permeten assenyalar que els ensenyaments de Psicologia i Psicopedagogia es troben consolidats en el marc de la UOC. En destaca la forta demanda que ha tingut al llarg d'aquests anys la llicenciatura en Psicologia, situada, en poc temps, entre les primeres de la Universitat. D'aquesta manera, durant els últims tres anys, s'ha produït un increment significatiu de nous estudiants matriculats. L'augment més important ha estat en el darrer curs objecte d'avaluació (2005-2006), on ha tingut lloc un creixement del 37,6% (el total de nous matriculats és de 1.510); l'increment menys destacat va ser el corresponent al curs 2004-2005, amb un 5,8%. En relació amb Psicopedagogia, és un ensenyament que ha tingut molta acceptació des de l'inici de la UOC i, al llarg dels anys, s'ha anat consolidant plenament. Igual que succeeix amb l'ensenyament de Psicologia, el creixement més important es presenta durant el curs 2005-2006, amb un increment del 23% (el nombre total d'admesos és de 479). Respecte als cursos anteriors, el nombre d'admesos presenta un estancament (fins que assoleix un nombre total de 369 estudiants durant el curs 2004-2005).

Les perspectives de futur són diferents per a cada titulació. D'aquesta manera, la llicenciatura en Psicologia es podrà consolidar com un dels títols de més demanda de la UOC, mentre que Psicopedagogia presenta un futur incert, atesa l'adaptació de les titulacions a l'Espai europeu d'educació superior (EEES).

El perfil dels alumnes dels estudis de Psicologia i Psicopedagogia es caracteritza per una elevada presència d'estudiants més grans de vint-i-cinc anys (66%) i inserits al món laboral (78%). Els motius que expressen els estudiants de Psicologia per cursar aquesta titulació són bàsicament professionals, mentre que els graduats de Psicopedagogia valoren millorar el seu nivell formatiu i professional, i, de vegades, el fet de poder promocionar-se.

El nombre de professors ha estat considerat insuficient per poder abordar totes les responsabilitats de la docència, la gestió pedagògica i la recerca. Actualment, existeix un procés d'incorporació d'ensenyants (tal com s'indicava en l'avaluació institucional) que representa un increment del 30% de la plantilla de professorat dels estudis i que es tradueix en la incorporació de dotze docents més.

1.2. POSICIÓ ESTRATÈGICA EXTERNA

Atesa la manca d'evidències, se suspèn la valoració d'aquest apartat.

1.3. PROPOSTES DE MILLORA

- Malgrat que es té una bona posició de partida, cal aprofitar el procés d'adaptació a l'EEES per continuar millorant l'adaptació de les titulacions als perfils dels seus estudiants.
- Endegar estudis per conèixer les tipologies d'estudiants de la titulació en altres universitats presencials i virtuals.
- En el cas de Psicologia, quan hi hagi un nombre suficient de graduats, promoure estudis sobre la seva projecció en el context socioeconòmic.

2. PROGRAMA DE FORMACIÓ

2.1. DEFINICIÓ DEL PERFIL DE FORMACIÓ

Els ensenyaments de Psicologia i Psicopedagogia no defineixen explícitament els perfils formatius mitjançant competències. Cal indicar que la titulació de Psicologia es troba immersa en un procés de canvi i revisió del pla d'estudis, amb l'objectiu d'adaptar el seu perfil de formació als nous requeriments d'aprenentatge per competències. Concretament, aquesta titulació ha desenvolupat un pla pilot per al títol propi del grau de Psicologia. El disseny d'aquest títol propi incorpora el disseny formatiu de les assignatures des del punt de vista de l'adquisició de competències. D'altra banda, la titulació de Psicopedagogia, tot i la mancança comentada anteriorment, presenta una adaptació a les noves demandes i necessitats socials i educatives.

El nou disseny de Psicologia inclou l'adquisició de competències relacionades amb el domini de les noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), mentre que la proposta formativa de Psicopedagogia s'orienta cap a camps professionals nous, amb la qual cosa manté l'objectiu inicial de formar professionals en l'àmbit de l'educació escolar.

Els perfils de formació de tots dos ensenyaments estan orientats a formar professionals que hauran de treballar amb persones, institucions i organitzacions de la societat del coneixement. Concretament, el pla d'estudis de Psicopedagogia permet desenvolupar tasques en els àmbits esmentats, però no preveu la impartició d'assignatures pràctiques en aquests àmbits. La titulació de Psicologia no només incorpora les noves tendències de la psicologia com a ciència, sinó que també dóna resposta als camps professionals consolidats i als nous camps emergents, fet que es valora positivament.

Finalment, cal indicar que els processos de convalidació d'estudis previs dels estudiants no es troben prou sistematitzats i es resolen en terminis llargs. Tot això és conseqüència del gran volum de sol·licituds que rep la secretaria de la Universitat.

2.2. ADEQUACIÓ DEL PROGRAMA D'ESTUDIS

El pla d'estudis de Psicologia de la UOC (aprobat el 18 d'agost de 2001; aprovació de la darrera modificació: 23 d'agost de 2002) estructura l'ensenyament al voltant de quatre camps d'aplicació prioritaris: Psicologia Clínica i de la Salut, Psicologia de l'Educació, Psicologia de la Intervenció Social i Psicologia del Treball i les Organitzacions.

Tots dos ensenyaments presenten un ampli ventall d'activitats dissenyades amb l'objectiu de contribuir a desenvolupar la qualificació prevista en el perfil de formació, com ara: conferències, seminaris, xerrades, etc., encara que la participació dels estudiants en aquestes activitats és limitada.

Els estudis disposen de procediments de revisió i actualització periòdica del pla docent i es reconeix l'establiment de mesures de coordinació interna per vetllar per la consistència i la coherència del pla d'estudis.

El pla d'estudis de l'ensenyament de Psicologia consta de 300 crèdits. El 73% del pla està format per matèries obligatòries, el 16% són matèries optatives i l'11% són assignatures de lliure configuració. L'oferta d'assignatures optatives és de 18 en el moment de fer l'avaluació; amb tot, el nombre d'optatives és insuficient per perfilar els quatre itineraris descrits anteriorment (139,5 crèdits és la quantitat total de crèdits optatius específics i inespecífics activats, la qual cosa representa una proporció d'1,7 a 1 per als 80 crèdits que l'alumne ha de cursar entre optatius i de lliure configuració). No obstant això, cal indicar que s'està duent a terme la revisió del pla d'estudis de cara a l'adaptació al futur marc de l'EEES, que té en compte l'ampliació de l'oferta d'optativitat en els diferents camps d'aplicació. En el cas de Psicopedagogia, dels 150 crèdits de què consta el pla d'estudis, el 68% són obligatoris, el 22% són optatius i el 10% són de lliure configuració. El nombre d'assignatures optatives ofertes és de 30 (178,5 és el nombre total de crèdits optatius específics i inespecífics oferts, la qual cosa representa una proporció de 3,7 a 1 pel que respecta als 48 crèdits que l'alumne ha de cursar entre optatius i de lliure configuració).

En general, entre el 70% i el 80% dels estudiants estan satisfets amb el pla d'estudis de Psicologia i Psicopedagogia respectivament, mentre que la satisfacció dels estudiants pel que fa als itineraris oferts és del 63% per a totes dues titulacions.

Finalment, cal constatar que, atesa la curta trajectòria de la titulació de Psicologia, no existeixen procediments reglamentats per conèixer l'impacte personal, professional i formatiu en els alumnes que s'han graduat a la UOC.

2.3. PROPOSTES DE MILLORA

- Ampliar l'oferta formativa d'assignatures optatives per tal de donar resposta als itineraris establerts per la titulació de Psicologia.
- Determinar les competències de la titulació de Psicopedagogia, tot adaptant-les al futur marc de l'EEES.
- Desenvolupar i potenciar les oportunitats reals per als estudiants de formar-se en cadascun dels perfils anunciats en les titulacions.

3. DISSENY D'INSTRUCCIÓ

3.1. ADEQUACIÓ DE LES ACTIVITATS

El model educatiu de la UOC està pensat per enfocar les activitats formatives dels ensenyaments de Psicologia i Psicopedagogia de manera coherent amb les característiques pròpies dels ensenyaments a distància. Els tipus d'activitats que es projecten en els ensenyaments estan molt diversificats, i es dissenyen i es desenvolupen tenint en compte que es portaran a terme a l'aula virtual.

Cal indicar que el grau de satisfacció dels estudiants de totes dues titulacions és molt alt en relació amb els factors que influeixen en la qualitat de les activitats formatives, els recursos d'aprenentatge, l'adequació del contingut i l'aplicabilitat del contingut. Cal dir que les guies d'estudi es valoren positivament a causa del seu gran nivell orientatiu.

3.2. ORGANITZACIÓ DE L'ENSENYAMENT

Les titulacions de la UOC es desenvolupen en una plataforma tecnològica que és estàndard per a tota la Universitat, però que permet fer-ne algunes adaptacions estructurals per a les diferents titulacions. Un avenç vers la personalització i l'adaptabilitat dels continguts específics en els propers anys és la transformació que s'està portant a terme del campus virtual en programari lliure.

Els recursos d'aprenentatge són adequats, ja que els materials són elaborats per acadèmics reconeguts en les matèries corresponents. El pla docent de l'assignatura, els materials i els recursos són revisats en finalitzar cada semestre pel professor responsable d'assignatura (PRA). No obstant això, els mecanismes de producció i actualització dels recursos d'aprenentatge presenten un grau baix d'agilitat en la gestió.

Els estudiants de les titulacions de Psicologia i Psicopedagogia tenen una assignatura obligatòria (Multimèdia i comunicació) que desenvolupa continguts genèrics per al bon seguiment instrumental de les assignatures des del punt de vista del maneig tecnològic.

Adicionalment, cal comentar que els pràcticums són presencials i que només els de caràcter de recerca són no presencials o requereixen una presència puntual.

La interacció amb l'estudiant també es fa a través d'una trobada presencial de caràcter optatiu per als alumnes. L'assistència a aquesta trobada és baixa, i segueix la tendència general de la resta de titulacions. Aquest fet pot ser explicat per diversos motius: els estudiants no necessiten aquest tipus d'activitats presencials, no s'ha trobat la forma adequada d'organitzar-les per tal

d'aconseguir una assistència òptima o els continguts plantejats en aquestes jornades no resulten prou atractius per al conjunt d'alumnes de la UOC.

Els estudiants que hi assisteixen acostumen a ser alumnes de primera matrícula que busquen, en aquesta trobada, un espai d'intercanvi i de comunicació presencial amb la UOC, és a dir, amb el professorat, els tutors i els serveis que ofereix. La trobada cobreix aquestes expectatives, ja que dona resposta a un col·lectiu molt específic de la Universitat que té unes necessitats molt concretes vinculades a l'inici de l'estudi amb la UOC.

El sistema d'acollida i comunicació, el suport continuat i els mecanismes per conèixer les necessitats dels estudiants és un punt fort dels ensenyaments avaluats. No obstant això, el funcionament del servei d'atenció de consultes és un punt feble, ja que alguns processos, com ara el de convalidacions, presenten temps de resposta llargs. També es detecta una multiplicitat de canals de comunicació per a l'alumne que provoca descoordinació i esvaeix la responsabilitat dels diferents actors implicats, ja que els estudiants no saben a qui han d'adreçar-se.

3.3. METODOLOGIA DOCENT

El professor responsable d'assignatura dissenya la metodologia docent a través de l'elaboració del pla docent (objectius formatius; disseny, proposta i supervisió de les activitats formatives; activitats d'avaluació, i recursos d'aprenentatge), mentre que els professors consultors són els que executen el pla docent. Cal indicar que existeix una voluntat permanent d'anàlisi i millora de la metodologia pedagògica dels ensenyaments, fet que es valora com un punt fort.

La UOC va elaborar el mapa metodològic sobre l'adequació de la metodologia que s'aplicava en els diferents programes que impartia. Els resultats obtinguts d'aquests estudis mostren que el grau d'adequació de les titulacions de Psicologia i Psicopedagogia és força bo, però també es va detectar una infrautilització de diferents tipologies de recursos i activitats d'aprenentatge a causa del poc suport tecnològic de què es disposava.

El perfil dels estudiants també és un element que es té en compte a l'hora de proposar una metodologia docent concreta. Aquest fet influeix en les decisions que es prenen des del punt de vista metodològic. Cal tenir en compte que el model de la UOC no preveu activitats que obliguin l'estudiant a coincidir en el temps (per exemple: la videoconferència), ja que no s'ajustaria als principis de la UOC.

Una altra acció que es desenvolupa de manera periòdica per tal de vetllar per l'adequació metodològica és la revisió, cada semestre, dels plans docents, amb l'objectiu de millorar-los en funció de l'experiència. L'adequació dels recursos d'aprenentatge a les característiques de l'ensenyament a distància és força alta en totes dues titulacions (segons les enquestes institucionals).

3.4. SISTEMA D'ORIENTACIÓ, TUTORIA I CONSULTORIA

El model pedagògic de la UOC inclou l'acompanyament dels alumnes durant els seus estudis, a través de les figures del tutor (acollida, inici i seguiment) i els consultors. Amb la funció tutorial, l'estudiant rep suport i orientació pel que fa a l'itinerari acadèmic, la vida al campus i l'ús que se'n pot fer, com també sobre les sortides professionals, entre altres aspectes. L'estudiant té un professor que guia el seu aprenentatge en cada assignatura dins de l'aula: la figura del consultor.

Uns altres mecanismes d'orientació complementaris al tutor són la informació que apareix al portal i als diferents apartats del campus, el servei d'atenció de consultes i els centres de suport. D'altra banda, l'estudiant coneix qui és el professor responsable de cadascuna de les assignatures i té possibilitats d'accedir-hi directament.

Les titulacions de Psicologia i Psicopedagogia elaboren plans de tutoria específics que s'adapten a les particularitats de cada ensenyament i que inclouen activitats de diferents grups de treball. Tot això reverteix en l'acció formativa i ajuda a facilitar la millora docent, fet que es valora molt positivament. És important indicar que el pla de tutoria de la UOC va ser reformat amb l'objectiu de reduir la taxa d'abandonament, que es concentra bàsicament en els dos primers semestres (el 45% d'abandonament per tota la UOC). A partir d'aquests estudis, la UOC va crear la figura del tutor d'inici i de seguiment (d'incorporació recent).

El model pedagògic de la UOC té establerta una ràtio màxima d'estudiants per aula: 75 alumnes per aula de consultoria i entre 80 i 110 per aula de tutoria, límits que són respectats a les titulacions de Psicologia i Psicopedagogia. La mitjana d'estudiants per aula ha estat aproximadament de 36 en Psicopedagogia (per a tots els tipus d'assignatures), mentre que Psicologia presenta una mitjana de 63 estudiants en assignatures troncales i obligatòries, i de 25 per a assignatures optatives. Les assignatures Pràcticum I i Pràcticum II tenen un nombre màxim d'estudiants per aula de 10 a 12. Cal indicar que existeix la figura de tutor extern de pràcticum. Aquesta figura només forma part de les assignatures Pràcticum I i Pràcticum II de les dues titulacions, i correspon a un professional en exercici. La funció d'aquest tutor és elaborar el pla de treball juntament amb l'estudiant i participar en la seva avaluació.

Cal indicar que, segons les enquestes de satisfacció i els informes sobre les enquestes de l'acció formativa, el 70% dels alumnes manifesten que estan satisfets amb l'acció del seu tutor i els seus consultors.

3.5. ESTRUCTURA TÈCNICA DEDICADA A LA INSTRUCCIÓ

El campus virtual té capacitat per suportar una mitjana de més de 1.000 usuaris de concurrència i fins i tot pics de més de 3.000 usuaris concurrents. És a dir, es destaca positivament la solidesa, l'accés, l'estabilitat i la fiabilitat del campus virtual.

La valoració sobre el grau de satisfacció dels estudiants i consultors amb l'entorn virtual d'aprenentatge és adequada. A més a més, cal indicar que les assignatures de totes dues titulacions poden actualitzar constantment els recursos de l'aula amb el procediment dissenyat pel Servei de Biblioteca.

S'identifiquen algunes incidències en la gestió a començament de semestre (assignació tardana de consultors a l'aula, assignació incorrecta d'estudiants...) i existeixen llacunes de comunicació quan hi ha problemes tècnics sobre quines són les solucions possibles i quan s'aplicaran.

3.6. SISTEMES DE COMUNICACIÓ INTERPERSONAL

S'estableixen tres àmbits de comunicació interpersonal entre els diferents col·lectius de la Universitat: docència, interaccions dins dels ensenyaments i interaccions amb la resta de la UOC. És important indicar que no existeix cap canal sincrònic virtual que pugui reduir la soledat de l'estudiant en aquest tipus d'estudis; amb tot, es constata que els diferents col·lectius universitaris d'aquestes titulacions estan satisfets amb la comunicació interpersonal existent.

Els estudiants disposen d'un espai anomenat «aula de tutoria», on té lloc el guiatge acadèmic al llarg de tota la carrera. A més a més, els estudiants interactuen en les aules i disposen de la Comissió d'Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació, amb l'objectiu que l'alumnat pugui incidir en la millora de la institució.

Els estudiants de Psicologia tenen un fòrum a l'espai de comunitat que és un dels més valorats de tots els que existeixen. D'altra banda, els estudiants de Psicopedagogia tenen accés a la totalitat dels fòrums de l'espai de comunitat, cosa que els permet relacionar-se amb altres membres del món universitari. A més a més, els alumnes dels estudis poden participar en diferents associacions amb interessos que poden ser diferents dels acadèmics.

Els consultors, tutors i professors propis dels ensenyaments poden interactuar entre ells per tal de coordinar la seva activitat acadèmica a través de fòrums existents. El professor propi té accés a tots aquests espais i disposa de llocs propis de formació dels equips docents. A més a més, existeixen grups de treball que permeten la interacció entre professors responsables i consultors.

L'aula virtual està dissenyada per tal d'afavorir la comunicació entre estudiants i professorat i entre estudiants. Cal assenyalar que el professorat estimula la comunicació entre els estudiants d'un mateix grup.

A més dels canals comentats, a les aules existeixen fòrums no acadèmics i espais per a l'associacionisme. Des dels estudis s'organitzen trobades presencials. Cada semestre es convoca una conferència presencial per part de les titulacions de Psicologia i Psicopedagogia.

Els sistemes de comunicació interpersonal són valorats positivament, tot i que es detecta un excés de comunicació i de reunions que moltes vegades representa una gran càrrega de treball del professorat propi.

3.7. PROPOSTES DE MILLORA

- Desenvolupar sistemes més apropiats per elaborar i millorar els recursos d'aprenentatge.
- Replantejar les trobades presencials.

- Personalitzar més i millor els serveis d'atenció a l'estudiant.
- Crear materials i recursos d'aprenentatge més interactius, entorns de simulació i creació d'entorns específics d'aprenentatge que apropin els estudiants al món real i els ajudin a desenvolupar les competències requerides per cada programa.
- Desenvolupar l'estructura i l'organització de la tutoria de seguiment.

4. AVALUACIÓ DELS APRENTATGES

4.1. SISTEMA D'AVALUACIÓ

El model de la UOC, pel que respecta a l'avaluació dels aprenentatges, consta de dos pilars fonamentals: l'avaluació continuada i les proves de validació, que han anat substituint progressivament els exàmens finals. El model pedagògic de la UOC aposta per l'avaluació continuada com un mitjà per ajudar l'estudiant no presencial a seguir el programa previst de manera adequada.

El sistema d'avaluació continuada constitueix el principal mètode de valoració del rendiment dels estudiants al llarg del semestre. Els criteris d'avaluació estan establerts a la normativa d'avaluació i concretats en el pla docent de cada assignatura. La informació sobre el sistema d'avaluació de cada assignatura és a l'abast de l'estudiant una vegada s'ha matriculat.

El nombre d'estudiants que segueixen el model d'avaluació continuada s'ha anat incrementant any rere any, tant a la titulació de Psicologia (del 38% en el curs 2000-2001 al 81% en el curs 2004-2005) com de Psicopedagogia (del 58% al 81% pel que fa al mateix període de temps).

Les proves d'avaluació continuada i les proves finals es canvien cada semestre. El professorat de les titulacions és el que vetlla per garantir que les proves d'avaluació final responguin als criteris, tant des d'un punt de vista pedagògic com de format, mitjançant l'elaboració de pautes i orientacions que es treballen amb l'equip de consultors.

La reclamació dels resultats de l'avaluació es pot presentar després de lliurar les proves d'avaluació continuada (PAC) o al final del procés (un cop realitzada la prova de validació o examen). El procediment de reclamació de les PAC es realitza entre estudiant i consultor. De manera excepcional, també hi pot intervenir el professor de l'assignatura.

Des del curs 2004-2005 es digitalitzen les proves finals dels estudiants. Això ha permès que, en el curs 2006-2007, els alumnes hagin pogut accedir a visualitzar la seva prova durant la resolució de les revisions de les proves finals.

L'avaluació continuada és valorada positivament per consultors, tutors i estudiants, tot i que la majoria dels estudiants destaquen la quantitat de feina que els representa fer el seguiment d'un sistema d'avaluació continuat.

4.2. PROPOSTES DE MILLORA

- Facilitar guies i orientacions als col·laboradors docents per afavorir el retorn formatiu durant el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Proporcionar estratègies de disseny de les proves finals, sobretot en el disseny de les proves de validació.

5. RESULTATS

5.1. DIMENSIÓ ACADÈMICA: RESULTATS

La tipologia dels estudiants de la UOC és diferencial i singular respecte a la de les universitats presencials, per això qualsevol comparació amb altres universitats sobre aspectes com ara el temps emprat per finalitzar els estudis s'ha de fer tenint en compte aquesta especificitat. Cal indicar que els alumnes són persones que ja estan inserides en el mercat de treball, que dediquen el temps d'oci a aprendre i que, en una gran part dels casos, a més, tenen responsabilitats familiars.

Psicologia presenta una mitjana de la *taxa de matrícula* (nombre de crèdits matriculats per període docent) de 29 crèdits per al període d'avaluació (2002-2003 i 2005-2006), dada que se situa per sota de la meitat de la taxa teòrica prevista (75). El 39% dels estudiants es matricula en una proporció que va del 25% al 50% de crèdits del curs per al període comprès entre els cursos acadèmics 2002-2003 i 2005-2006. A partir d'aquesta informació, es pot suposar que la durada dels estudis és de més de vuit anys per a aquest tipus d'estudiants. En el cas de Psicopedagogia, la mitjana corresponent a la *taxa de matrícula* és de 25 crèdits per al període d'avaluació, valor que se situa per sota de la mitjana teòrica prevista (75). El 44% dels estudiants es matriculen en una proporció que va del 25% al 50% dels crèdits per curs en els cursos acadèmics esmentats anteriorment. Novament, a partir d'aquesta dada, es pot deduir que la durada dels estudis se situa en més de quatre anys.

La *taxa d'abandonament* referent a l'ensenyament de Psicologia va ser del 46% durant la cohort 2001-2002 (no matriculat en aquest curs ni en l'anterior) i es va reduir fins al 37% en la cohort 2002-2003. No es disposa de dades relatives a les darreres cohorts (2005-2006, 2004-2005, 2003-2004 i 2002-2003) per a la titulació de Psicopedagogia, així que, per tal de realitzar l'anàlisi de l'abandonament, es considera la cohort d'inici la corresponent a 2001-2002.

D'aquesta manera, s'observa un abandonament del 20% per a les cohorts 2000-2001, 1999-2000 i 1998-1999. La taxa d'abandonament s'incrementa progressivament per a les cohorts següents, de manera que en la de 1997-1998 és del 30% i s'eleva fins al 49% en la de 1996-1997.

La *taxa d'èxit* (nombre de crèdits aprovats respecte als crèdits presentats) de l'ensenyament de Psicologia és del 93%, mentre que per a Psicopedagogia se situa en el 98%, en tots dos casos per al curs 2005-2006. L'elevada *taxa d'èxit* s'explica, en primer lloc, per l'avaluació continuada (que segueixen més del 80% dels estudiants); la limitació de matrícula que estableix la

Universitat, que fixa un màxim de 40 crèdits semestrals, i la funció del tutor, que s'encarrega de recomanar la matrícula i adaptar-la a les necessitats dels estudiants.

La *taxa de rendiment* (nombre de crèdits aprovats respecte al total de crèdits) dels ensenyaments de Psicologia i Psicopedagogia se situa en el 69% i el 82%, respectivament, per al curs 2005-2006.

El nombre de graduats que finalitza els estudis de Psicologia en els anys teòrics (4) és del 2%, percentatge que s'incrementa molt gradualment a mesura que van augmentant els anys de durada dels aprenentatges, fins a arribar al 6% d'estudiants que conclouen els seus estudis en sis anys. En el cas de Psicopedagogia, no es disposa de dades de les darreres cohorts (2005-2006, 2004-2005, 2003-2004 i 2002-2003), motiu pel qual es realitza l'anàlisi dels graduats considerant que la cohort de partida és la corresponent a 2001-2002. Fet aquest aclariment, es constata que el 20% dels estudiants necessita dos i tres anys per finalitzar els seus estudis. El percentatge de graduats augmenta de manera significativa a mesura que s'incrementen els anys, així, el 30% dels estudiants conclou els estudis en quatre anys, el 40% els acaba en cinc anys i el 50% els finalitza en sis anys.

La *taxa de retenció*, calculada a partir del nombre total de matrícules vives respecte del nombre total d'expedients oberts, pel que fa a l'ensenyament de Psicologia, presenta una mitjana del 67% per a les cohorts 2002-2003, 2003-2004 i 2005-2006. Quant a l'ensenyament de Psicopedagogia, cal assenyalar que la *taxa de retenció* per a les cohorts esmentades anteriorment és inferior a la de Psicologia, concretament, del 45%.

5.2. DIMENSIÓ PROFESSIONAL: RESULTATS

Ateses la manca d'evidències escrites en el cas de Psicologia i la informació insuficient en Psicopedagogia per valorar la inserció dels graduats, se suspèn el judici d'aquest apartat.

5.3. DIMENSIÓ PERSONAL: RESULTATS

Atesa la manca d'evidències suficients pel que respecta a tots dos ensenyaments, se suspèn el judici d'aquest apartat. Amb tot, les característiques de l'organització d'aquests estudis a distància suposa, per a aquells que aconsegueixen portar-los a terme, un esforç i un desenvolupament personal i de vegades professional.

5.4. PROPOSTES DE MILLORA

- Adequar mecanismes que facilitin conèixer els índexs i els motius d'abandonament dels estudiants.
- Realitzar una investigació d'una mostra aleatòria d'assignatures per poder determinar la relació entre el rendiment assolit pels alumnes avaluats mitjançant el mètode d'avaluació continuada i el que assolixen mitjançant el mètode d'avaluació alternativa, que s'utilitza en la majoria de les universitats.

- Portar a terme estudis que permetin tenir dades dels estudiants graduats recentment i poder conèixer la satisfacció sobre la formació rebuda, les expectatives futures, etc.
- Fer un seguiment periòdic sobre el grau de qualitat de la inserció laboral o de la millora professional a curt i a mitjà termini.

COMPOSICIÓ DEL COMITÈ INTERN

Dr. Josep M. Mominó (president)

Director dels estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació

Sra. Marta Ferrusola (secretària)

Administradora dels estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació

Dra. Mercè Boixadós

Directora del Programa de Psicologia

Dra. Teresa Guasch

Directora del Programa de Psicopedagogia

Dra. Modesta Pousada

Professora del Programa de Psicologia

Sr. Albert Sangrà

Professor del Programa de Psicopedagogia

Sr. Francesc Guàrdia

Graduat en Psicologia per la UOC

Sra. Maria Dolors Queralt

Graduada en Psicopedagogia per la UOC

COMPOSICIÓ DEL COMITÈ EXTERN

Dr. Josep M. Peiró Silla (president)

Catedràtic d'universitat del Departament de Psicologia Social de la Universitat de València

Dr. Mario de Miguel Díaz (acadèmic)

Catedràtic d'universitat del Departament de Ciències de l'Educació a la Universitat d'Oviedo

Sra. Núria Oliva Barceló (professional/graduada)

Cap de Recursos Humans del CIDEM

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de Catalunya

Sra. Esther Huertas Hidalgo (metodòloga)

Gestora de projectes de l'Àrea d'Avaluació de la Qualitat d'AQU Catalunya